

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Женхао ГО

«Специфічні характеристики функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів високого класу в веслуванні на байдарках і каное» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

У відповідності до пп. 25–26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами), на кафедрі водних видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України 24 квітня 2026 року Женхао ГО було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: Специфічні характеристики функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів високого класу в веслуванні на байдарках і каное» та її обговорення (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Андрій ДЯЧЕНКО).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри водних видів спорту було прийнято рішення надати здобувачу Женхао ГО позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю переосмислення традиційних підходів до підготовки веслувальників високого класу, оскільки механічне збільшення обсягів і інтенсивності тренувальних навантажень не забезпечує адекватного зростання спеціальної працездатності. Вирішення цієї проблеми пов'язане з упровадженням системного та синергічного підходів до управління тренувальним процесом на основі інтеграції компонентів «контроль – моделювання – програмування».

Веслування на байдарках і каное вимагає поглибленого аналізу структури функціонального забезпечення спеціальної працездатності, а саме, фази швидкої кінетики, стійкого стану та компенсації втоми. Актуальним є використання сучасних технологій реєстрації й аналізу показників у реальному часі, що забезпечує об'єктивізацію моделювання тренувальних і змагальних навантажень.

Фахівці зазначають, що вдосконалення управління функціональною підготовкою у веслувальному спорті зумовлене низкою чинників, серед яких засоби реєстрації, оцінки та інтерпретації результатів контролю формують основу моделювання навантажень і програмування тренувального процесу.

Проблематика дослідження полягає в необхідності розроблення методичного підходу до формування програми підготовки, спрямованої на диференційований і комплексний розвиток компонентів функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників.

Теоретико-методичним підґрунтям є засади вдосконалення контролю, моделювання та програмування функціональної підготовки і підготовленості як компонентів управління, орієнтованих на формування цілісної структури функціонального забезпечення змагальної діяльності та факторів її реалізації, зокрема програм спеціальної підготовки.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Женхао ГО спрямована на теоретичне та практичне вирішення викладених вище проблем.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021–2025 рр. за темою 2.4 «Сучасні технології управління тренувальними та змагальними навантаженнями у підготовці кваліфікованих спортсменів у водних видах спорту» (№ державної реєстрації 0121U108251). Внесок здобувача, як співвиконавця теми, полягав у розробці режимів тренувальних навантажень та перевірки їх ефективності, розробці програми моніторингу і програми спеціальної функціональної підготовки.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що:

➤ вперше обґрунтовано роль специфічних проявів гіпоксії, гіперкапнії і лактат – ацидозу в якості фізіологічних стимулів реакції КРС і енергозабезпечення веслувальників. Отримані дані стали змістовною основою побудови спеціальної функціональної підготовленості, теоретико-методичним підґрунтям формування режимів контрольних, тренувальних і змагальних навантажень веслувальників на дистанції 500 м і 1000 м;

➤ вперше сучасні технології впроваджено на основі комплексного застосування новітніх технологій модуляції спортивної підготовки і сучасних підходів управління тренувальними і змагальними навантаженнями веслувальників. Доведено спроможність використовувати новітній веслувальний ергометр CanoMatrix в якості інструменту модуляції контрольних, тренувальних і змагальних навантажень. Застосування CanoMatrix в структурах підготовки дозволяє збільшити спеціальну робочу продуктивність і мобілізувати функціональні резерви веслувальників високого класу;

➤ вперше розроблено узагальнені і групові моделі спеціальної функціональної підготовки веслувальників на каное, які спеціалізуються на дистанції 500 м і 1000 м;

➤ вперше режими тренувальних навантажень підпорядковано структурі функціонального забезпечення змагальної діяльності на дистанції 500 м і 1000 м. Її компоненти швидка кінетика, стійкий стан і компенсація втоми визначили функціональну спрямованість тренувальних навантажень, зміст і структуру тренувальних мікроциклів;

➤ дані, які підтверджують сучасні уявлення про функціональну підготовку і підготовленість спортсменів високого класу. Наведені в дисертаційному дослідженні дані підтверджують, що побудова тренувального процесу ґрунтується на закономірностях біологічної адаптації до тренувальних і змагальних навантажень, закономірностях перебігу короткострокових і довгострокових адаптаційних реакцій, які сприяють формування тренувальних ефектів на рівні оперативного, поточного і етапного управління. Адаптаційні (тренувальні) ефекти акумульовані під впливом експериментальної програми підготовки відображають ефективність структури «навантаження–відновлення» у системі багаторічної підготовки спортсменів;

➤ дані, які підтверджують теоретико-методичні основи управління тренувальними і змагальними навантаженнями веслувальників високого класу на основі вдосконалення цілісної структури взаємопов'язаних компонентів «контроль – моделювання – програмування – режими тренувальних і змагальних навантажень». В роботі показано структурні відмінності функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників на каное на дистанції 500 м і 1000 м, які впливають на зміст і функціональну спрямованість наведених вище компонентів управління;

➤ дані, які підтверджують роль сучасних технологій в забезпеченні спортивної підготовки спортсменів високого класу. Показано, що їх значно збільшується при умові застосування відповідних методичних принципів побудови тренувальних і змагальних навантажень. Це підкреслено в роботі на прикладі впровадження в практику підготовки веслувальників на каное високого класу новітнього ергометра CanoMatrix, який поєднує в собі можливості реєстрації в режимі реального часу біомеханічних параметрів техніки, ергометричної потужності, фізіологічних характеристик працездатності. Це дозволяє застосувати оцінку ефективності зовнішніх і внутрішніх параметрів навантаження, зробити оперативну корекцію техніки і структурним компонентам спеціальних рухових дій веслувальників;

➤ доповнено дані про роль функціональної підготовки у формуванні загальної структури спеціальної функціональної підготовленості

веслувальників. Показано високий взаємозв'язок між технічними і функціональними параметрами працездатності веслувальників;

➤ доповнено дані про зміст контролю, оцінки і способів інтерпретації показників функціональної діагностики веслувальників на каное. Показано, що характеристики енергетичної потужності і ємності, ергометричної робочої продуктивності доповнені показниками, які визначають вентиляційно-метаболичні функції регуляції функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників на дистанції 500 м і 1000 м;

➤ доповнено дані про зміст і структуру періодизації тренувального процесу веслувальників в мікро і мезоциклі тренувального процесу спеціально підготовчого періоду річного циклу підготовки. Структурні компоненти «навантаження – відновлення» розглянуто в якості цілісного адаптаційного циклу підготовки веслувальників на рівні оперативного, поточного і етапного управління;

➤ набули подальшого розвитку відомості про структуру функціонального забезпечення змагальної діяльності веслувальників на каное на дистанції 500 м і 1000 м. Існуючі дані доповнено характеристиками швидкої кінетики, стійкого стану і компенсації втоми.

Практичне значення роботи полягає в обґрунтуванні та експериментальній перевірці засад удосконалення управління тренувальними і змагальними навантаженнями веслувальників високого класу. Систематизовано чинники контролю, оцінки та інтерпретації показників функціонального забезпечення змагальної діяльності на дистанціях 500 м і 1000 м. Розроблено моделі підготовки та визначено шляхи їх модифікації з урахуванням типологічних особливостей спеціальної працездатності.

На основі експериментальних даних створено й апробовано програму тренувальних занять, що становить основу моделі підготовки. Результати дослідження (2023–2026 рр.) впроваджено в практику підготовки спортсменів, навчальний процес і систему підвищення кваліфікації фахівців. Підтверджено ефективність і валідність ергометра CanoMatrix, який забезпечує реєстрацію та аналіз показників спеціальної працездатності в режимі реального часу відповідно до сучасних стандартів.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в процесі дослідження результати дозволяють систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення щодо особливостей функціональної підготовки і підготовленості, підвищення на цій підставі спортсменів у циклічних видах спорту, зокрема у веслуванні на байдарках і каное.

Представлені в дисертаційній роботі системний та комплексний підходи до поставленої проблеми можуть стати методичною основою для подальшої

розробки проблематики із деталізацією теоретичних положень і результатів досліджень для впровадження в освітній процес і науково-дослідну роботу в спеціалізованих закладах вищої освіти спортивного профілю та спеціалізованих лабораторій досліджень функціональних можливостей спортсменів.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені в дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження.

Отримані результати дослідження базуються на інформативних методах та фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечений значним обсягом дослідження, тривалістю дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації опубліковано в наукових журналах та представлено в тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. В опублікованих наукових працях зі співавторами та без дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

Наукові результати дисертації висвітлені в 10 наукових публікаціях: 5 статей у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичному науковому виданні Румунії, проіндексованому в базі даних Scopus (Q4); 2 публікації апробаційного характеру; 1 публікація додатково відображає наукові результати дисертації.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертаційної роботи представлені на XVII Міжнародній конференції молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (м. Київ, 2024 р.); на VI Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту, фізичної реабілітації та туризму у сучасних умовах життя» (м. Запоріжжя, 18–19 квітня 2024 р.), щорічних науково-практичних конференціях кафедри водних видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України (2023–20225).

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження було

сформульовано із науковим керівником. Автором самостійно здійснено аналіз літературних джерел, даних мережі Інтернет та передового досвіду. Також здобувач самостійно виконав обґрунтування підходу до підготовки і проведення наукових досліджень. Усі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам МОН України. Побудова – логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота Женхао ГО «Специфічні характеристики функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів високого класу в веслуванні на байдарках і каное» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію Женхао ГО на тему: «Специфічні характеристики функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів високого класу в веслуванні на байдарках і каное» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих зі співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, комісія дійшла висновку, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи досліджень, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання щодо основних підходів та закономірностей побудови і програмування тренувального процесу, розробки структури і змісту функціональної підготовки, системи моніторингу функціональної підготовленості веслувальників високої кваліфікації, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Було проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради

закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами), що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу Женхао ГО ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Комісія рекомендує вченій раді НУФВСУ утворити разову спеціалізовану вчену раду для розгляду та проведення разового захисту дисертації Женхао ГО з метою присудження йому ступеня доктора філософії у такому складі:

голова ради: Оксана ШИНКАРУК, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, проректор з навчально-методичної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Георгій КОРОБЕЙНІКОВ, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Олена ЯКОВЕНКО, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри кіберспорту та інформаційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Валерія ТИЩЕНКО, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту Запорізького національного університету;

опонент: Вікторія БОГУСЛАВСЬКА, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Висновок підготувала комісія у складі:

Д.фіз.вих., професор

Оксана ШИНКАРУК

Д.б.н, професор

Георгій КОРОБЕЙНІКОВ

К.фіз.вих., доцент

Олена ЯКОВЕНКО

Голова засідання,
д.фіз.вих., професор

Юрій ШКРЕБТІЙ

Підписи Оксани ШИНКАРУК, Георгія КОРОБЕЙНІКОВА, Олени ЯКОВЕНКО, Юрія ШКРЕБТІЯ засвідчую

